

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.</p>	<p>Feladv. szerkesztő: Dr. Nagy Béni, ügyvéd.</p>	<p>Nyilv. léri cikkei soronként 30 fillérről küszöbölnek. Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díjak a legelőszóbban számítottak.</p>
---	---	---

Könyvelmü hitelezés.

Mindennapos panasz: a székelység anyagilag, erkölcsileg is züllik. A szegényedés lejtőjén feltartoztatlanul rohan a nyomor felé. Az a hajdan megdönthetetlen keleti védbástya önmagától bomladozik; ma egy párkány, holnap egy vakolat darab hull le; távolról még egésznok látszik ugyan, de az alapja roskad, a törzse repedez és ha tovább is így tart, nem kell sok idő, mikor egyszerre teljesen összeomlik. Az a nép, a mely egy ezredév viharait, a nagyszámu, de különösen a tatár, oláh pusztításokat, az éhség, pestis, kolera rembolásait szikla szilárdsággal, anyagi és erkölcsi ellátás nélkül, sőt szívében karjában megnevelődve állotta ki, Erdélyt a szétvörös Magyarországot is a térképen fenntartotta; az a nép mely magyarságában ma megközelíthetetlen, valamikor vallásában tántoríthatatlan, erkölcsiiben tiszta

szokásaiban és életmódjában egyszerű, kevés igénynyel bíró, jellemében puritán volt, ma skeptikus, makacs, bosználó, vallástalan, resignált és alkalom adtán minden rosszra hajlandó.

Mi lehet ennek az oka, kérdezik a viszonyokkal kevésbé ismerősek, azok pedig, kik köztük és velük ének számtalan feleletet adnak és a bajoknak egész halmozatát tárják fel.

Többek között, mint a bajok alapját felhúzzák, hogy könyvelmüen él. hatra-vakra veszi igénybe esekély hitelt és sógorság-komnáság révén még könyvelmüben keze-kedik s ezzel jövedelme fizetési képessége nem állván arányban, absolut következésséggel jön nyomába az elszegényedés.

Minden esetre ebben van valami, azonban a bajok kitorrása előbb. A könyvelmü hitelezés maga is egy más gyökeres bajnak következménye.

Ha tekintjük, hogy vármegyénkben a takarékpénztárak

egyéb hitelintézetek száma több mint 25—30, a melyek mindenike virágzik, részvényeseinek magas osztalékot, gazdájuknak nagy vagyont szerez, ehhez hozzá számítjuk a fölös számu uszorásokat, a kik közzvetve magasabb kamattal dolgoznak, mint tőkével, továbbá, hogy maholnap nem lesz telekkönyv, melynek C. lapján tulterhelés nincs, azonnal látunk kell, hogy hitelügygel nagyon is komolyan kell foglalkozniuk. Nálunk az a hitel teljesen ismeretlen, a mikor valaki a hitelintézet vagyonyát azért veszi igénybe, hogy azt különböző képen megforgatva üzletet csináljon és így annak kamataiból magának tőkét kovácsolva fizesse vissza a kölcsönt. Nálunk a végszükség üzi a takarékpénztárakba a székelyt, tehát a könyvelmü hitelezés vádjja még sem érheti teljességében népünket.

A viszonyok megváltoztak, nagyon átalakultak. Keresetforrásai uyszólván semmivel sem szaporodtak, ellenben terhei 50 év

„CSIKSZEREDA” TÁRCZAJA.

Pali meséje.

A kapitány éktelen kacagással fejezte be elbeszélését, a mely a mai modern világ három igazán asszonya és három férfa küzdü oly ének elfogadásra talált. A jégen találkozott s hogy a délután annál vigabban tölték össze jöttek a szép asszony rózsaszín szalonjába s ott mindenki a saját szerelmi történetét mesélte el.

Most éppen Eder kapitány beszélt s utána a három asszony bevezett kedvence Pali került sorra.

Nos? szolt a szép házi asszony maga nem szolt? talán valami nagyon romantikus a maga szívének a története, hogy bele sem kezdni?

Valóban nagyszagos asszonyom, en ilyen kalandokat nem tudok elbeszélteni, de egy szomorú történetet emlídek, ha megígérik, hogy nem fogjuk megenni és nagyon érzelgősnek találni.

Ha már most nem tud jó lesz ilyen is, legalább változatosság kedvéért beszélje el, szolt a kedves házi asszony többi hallgatagon adta beleegyezését.

Pali kitérőleg legyen mondva az asszonyok féltékeny gonddal tartogattak saját társaságuk számára beszélni kezdett. Kipírult arca ragyogó szemé, már előre biztosították a hallgatókat, hogy a történet igaz és lelkesítő.

Éppen áprilisben mult két éve II. városkában voltam, mint ügyvédjelölt, a prinzipálison szintén vig legyen s felesége hasonlóképpen bevezettek a társaságukba ugy, hogy nemsokára teljesen ismerem az összes szép leányokat és asszonyokat. Ott ismerkedtem meg egy szép leánnyal, a prinzipálisztriján s nem esoda tekintve ifjúságomat és a leány nagy szépségét, ha szerelmem lobbantam iránta. Az ő részéről szerelmem nem tarthatam igényt, miután még ismerettségünk előtt hallottam róla, hogy mult szeret. Nagyszagos asszonyom ne kacagjon, mert ostoba legyek ha folytatom, azon ugyan

nem sok nevetni való van, ha egy olyan szép leányt egy ifjú ember eszményképének vall. Mert határozottan szép volt, a leány magas, nyúlunk alakja, szép szöke haja s ezzel ellentétbe ragyogó fekete szeméi valóban megadták neki a nagy szépségre a jogot. Nem is képzeltem valami szebbet ennél. Az asszonyok érlelkel kezdtek figyelni. A férfi, a kit szeretett szintén szerette őt s ez volt a vesztük. Önök ismét? Ugyan Margit magysága miféle, a mi annyira tetszik Önnek, mi van nevelésében abban, ha egy édes szép leány szeret valakit s az a valaki szintén? Semmi! semmi! volt a válasz, csak folytassa.

A férfi szintén szép ember volt, folytatta Pali, nagy barna acrobata s a milyen édes volt a leány törekeny fehérségében, ép oly szép volt a férfi, magas erőteljes alakjával, fekete hajszával, de volt valami szép a két szemében, valami leányom, valami ábrándosn szép. Ha együtt láttam őket ünkénytelenül elszorult a szívem, mindkét álló búska gögijére gondolva. Mind a két öreg ur ellenente a házasságot, csupán egymás

alatt aránytalanul magára emelkedtek. Nem tekintve a különböző adók és illetékek ezernyi variációját és kombinációját, melyek ezeltől 50 évvel a székely ember előtt teljesen ismeretlenek voltak, újabban nyakára jöttek a tetemes arányosítási és tagosítási költségek, a közösségi terheknek igen sok neme s mindezek tetejébe intenzív veréseképpen majdnem minden második évben beüt egy rossz termés. Igényei pedig szemben a régi viszonyokkal hihetetlen mértékben emelkedtek.

Ezek következtében nem esda tehát, ha a kellő jövedelem hiánya miatt a takarék és más hitel pénztárakat kell igénybe vevye.

Tapasztalatunk szerint ez minden székely gazdánál előre nehezen megy; nagy elhatározást és sok fejfájást okoz neki az első hitel, később azonban, midőn látja hogy jövedelméből a tetemes kamatokat és a tőke törlesztést ledezni képtelen s kénytelen esekély, apától örökölt vagyunkájához nyulni s végeredményében, különösen pedig, ha pereltetik is, a mi igen gyakori — mindegy utána uszik, részint elke eredéssel részint bizonyos lemondással, mit akasztóta hullamnak is lehet nevezni, v. r. a dolgok végkifejlődését.

Ekkor áll aztán be a könnyelmű hitelezés. Már akkor u. n. becsapásra spekulál és hitelez mindenkítől és annyit a mennyit csak lehet.

Írta érzett ellenszenvből, a mely a nagyon régi időkben, hasonló okokból származott s a szép Telokdy leány azért nem lehetett a Siményfalvy Ödön felesége.

Rég tudták ők ezt meg mikor alig, hogy megismerkedtek. Egy mulatságon voltak, a hol Siményfalvy volt a „bál elnök” s a leánynak első bálja volt. Tudja Nagyságos asszonyom, fordult az elbeszélő a mellette ülő asszonyhoz, az első bál mindig maradandó nyomott hagy maga után s így történt az én szőke ideálommal is. Szerelmes lett a „bál elnökbe” s Siményfalvy szintén ott vallotta ideáljának. Mikor Flóra erről meggyőződött, nem ritkulta szerelmét senki, de kiváltképpen édes apja előtt.

Az öreg Telokdy hallva, valóságos dühbe jött. „Mit az én leányom? az én büszkeségem? Örömem, mindenem, a Telokdy Tamás leánya egy Siményfalvyhoz soha! Abba az átkozott nemzettségbe, a mely... — s az öreg ur elhallgatott, ezébe jutott, hogy ártatlan gyermekével áll szemben, kinek boldogságát keczegették s úgy teszi tükre

Az a kérdés lehete ezen segíteni? Véleményünk szerint egyenes, radikális módszerrel lehetetlen. A baj gyökere sokkal mélyebben van, sem hogy azt bármily hathatós gyógyszerrel kiirtani lehessen. Az orvoslást legelől kell kezdeni. Mindenekelőtt az arra illetékes egyének próbálják meg, ki-ki a saját módszerével, az igényekkel leszorítani bizonyos minimumra. Tanítsák meg népünket hogy az egyszerű, munkás és valóságos életmód a megélhetés alapprincipiuma. Azután a földművelés mellett újabb kereset forrásokat kell megnyitani és pedig olyanokat melyek a székely ember speciális természetének megfelelnek. Olyan, melynek elvégzésétől nem irtózik, mert az az egy bizonyos, sok olyan munkát nem vesz be a természeté, melyből szép pénzt lehetne csinálni. Úri hajlamai miatt igen sok munkanem iránt előítélettel viselkedik. Mindezek mellett meg kell tanítani dolgozni és rá kell szoktatni a kitartásra, hisz nagyon ismeretes közöttünk az a speciális székely közmondás; „ha munka ne dicséred”.

Vajon akadnak-e, kik erre a terhes feladatra vállalkozni mernek? Pedig ennek előbb utóbb meg kell lenni, ha oda nem akarunk jutni, hogy végül lesz roszulogó számú székely pénzintézetünk hatalmas vagyonnal, nagy osztalékkal, azonban az utolsó székely pácienst már üvegóra alatt kell megtagadniok.

A hogy szegény Telekdy Terka boldogságát egyszer semmivé zúta egy Siményfalvy. Ez a Terka az ő testvére volt s az a Siményfalvy pedig az Ödön édes apja! Az ellenségeskedés innen származott.

A szegény szép Flórának nem volt tovább nyugta, bánatos szomorú lett, kerülte a társaságot s hiába igyekeztek vigasztalni, még olaj volt a tűzre.

Nekem nagyon fájt látnom ezt, a leányt kinek virulását láttam és most látnom kell napról-napra, hogy hervad, milyen szomorú valóságos martír, az apja gözjének a martírja.

Többet nem találkoztam Siményfalvyval, az öreg Telokdy elvitte a leányát, messze költözött magam sem tudtam hová érkez mostanáig.

A multkor mikor Szolnokra jártam egyik kisebb állomáson egy ur szállott fel. Egyedül ültem a szakaszban s lehet, hogy az egész kocsiiban is s látva az ujon jött közelített felém. Ismerősnek tilt fel előttem, de nevét nem kérdeztem. Beszélgetésbe kerül-

A vallásosság.

Írta: Pollá: Lajosé.

(Vége.)

Hogy ez faj? — Ezt elfeledi. Ő csak azt érzi és tudja, hogy ezon a bajon segíteni akar. S ezen őszinte erős akarat leküldi benne az őrző emberi szívet, elfeledtetni vele emberársának fájdalmait, csak a ezél lebeg előtte: gyógyítani.

A beteg blüös lélekben, a melyben Istenhez nem méltó káros elváltozások vannak, a melyben szony és vétek tanyázik, ha méltó figyelemmel vizsgáljuk s önmagunkat a legszigorubb bírálat alá vesszük, be fogjuk bánnani, hogy vétkeztlünk.

S maga ez a bűnsmerés már egy neme a javulásnak. És amint ezen bűnsmerés megkaja az ember bűnszűzében megkezdte nemestől hatását, növekszik általa az igazi világszóság. Az igazi tetetés nélkül való hit és szeretet: csak annyit mutatunk, a mennyit igazán éreztünk is és megtanuljuk a keresztényi erények egyik legasabbikat: az egymás hibái és gyarlóságai iránt tartozó, testvéri szeretetből eredő kölcsönös elnézést. S imáit beteljesülnek Krisztus szavai: „aki bűn nélkül való küzdetek, az vessen először követő rája”.

Ebből kilátatik Krisztus azon önhajtás, hogy mindenki legelő sorban saját hibáit ismerje meg, s ne feleddj, hogy hiba nélkül egy sem találatik közöttünk.

Az írás szavai szerint: „a parancsolat végezdélja, a tett-tés nélküli hitből való szeretet, a melyekből némelyek eltvelyedvén, hiábavaló beszédekre hajlottak.” És valóban Istennek minden parancsa, Krisztusnak minden tanítása és szava, a kiből-többől megtanuljuk, ha elmedkedünk föltűtik, ha igyekezünk annak sokszor mély értelmét megérteni, . . . meggyőzőtlenség fog valik bennünk az; hogy Isten parancsai és Megvalótlók tanításai egy fogalomban beszapontosthatók s ez: a szeretet. Azt mondja Szt. P. . . „szegszem el bár a szegények táplálására minden vagyonomat és oltalmát tetemet úgy hogy ögök, ha szeretetem nincs, mit sem használ nekem.”

Szeretet Isten iránt s ezen szeretetnek nyilvánítása; a vallásosság, szeretet minden egyes emberársunk iránt, s ebből kifolyólag; az irgalmaság testi és lelki cselekedetei; szeretet végre ömagunk iránt, a mely első sorban isalban nyilvánul: hogy igyekeztünk tökéletesülni, hibáinkat és gyarlóságunkat beismerni és azokról szilárd akaratall lesozoki, hogy gyakorolván magukat a ke-

tünk s elmondta, hogy egyik közeli faluból jön s Szolnokra megy esküvőre, egy nagyon régi ismerőse megy férjhez s azt akarja megnézni, mint menyasszonyt.

De ugyan Uram fordult hozzám Ön nem Cszerháti Pali H-ból, én Siményfalvy Ödön vagyok s a lány ki férjhez megy Telekdy Flóra emlékszik rá. Egyszerre előttem volt a leány gyönyörű beszédes szeméif, kedves mosolyával s azt hittem előttem áll valóságban is oly híven hozta elem fantáziám. Fejemben zavaros eszmék kavargtak, Flóra férjhez megy, az apja jutnancosokhoz lehetetlen s ez a hatalmas szép ember ott vérfagyulóló hiteg komoly arczával tekint ki, a semmiségbe és nem ugrik a korok közé, hogy ne lássa, ne hallja a Telokdy Flóra esküjét.

Ismeri Ön a völgyönt? kérdom. Igen, viszonzá szomoruan, az apja az öreg Telekdy kedvenc régi kedves terve ez a házasság s mostan elég erőnek közzeli már hozzá a leányát.

reastényi türelomben, alázatosságban és önmegtagadásában, múltköt lehosstunk azon isten szeretetre, a mely ártatlank a keresztán kínosa halfit szenvedett.

Hogy a kültő szavai szerint a lélek Habár nem látható, de bennom él. Gondolkozik, hisz, érez és remél.

Gondolkozik (úndólve, hogy miképen válassza sorait). Hogy a mindennapit kézzel vagy észszel

Keresem meg. fúrálva nappal, éjjel.

S gondolkozik, hogy nyerjen tért magának

Szolgálai embereknek és hazáunk; S hogy teljesítesse szűkebb kis körökben Örműk és gondok vegyületében

Kötelműt bölösen, de élesen, Hogy rószat azokból hálával vegyen

Szerelme mindegyik osztályosa,

S nem úgy, miként ha volna mostoha Hias is, hisz a moe lygó ék kegyében

Hogy a midőn küzd gyengye erejében,

Láthatlan kéz erje támogatja.

Hiszi, hogy itt az údv csak egy lehet,

A lét a váltság alapja: a szeretet,

Mely ápol, véd, segít, tár a megbocsát.

Köveve Isten krisztusi szavát,

S mely áttöln, vigasztal s könyö részvét,

Ha látja elborulni sorod aját.

Am érez is, érzése öntudat,

Mely a kötelesség körül kutat,

Kutatja az ember kötelmeit,

Melyek csak a sárnál végződnék itt;

Viasgál, nyomoz, földtől a csillagig,

És hogy huraljon, gátat is szakít,

Csak hogy tudási vágya cédhoz ér el,

Magindul a szabadság foggyverével,

S ki vivja a jogot bitor kezéből,

Hogy igy, ha az önkény hatalma megdült

Miként meleg sugári az csekeknek,

Légyen köző kincsévé mindeneknek.

S remél... Reménye bizatató asivárvány,

Mely őt agyallyaival nem hagyja árván;

Remél jutalmat hű küzdés után;

S ha mégis, háládatlan köz talán

Meg vonná töle rutul és galádul:

Nyugottan türi s nem tekintí vádul,

Hisz a remény, mely őt melengeti,

Sugárait a siron túl veti,

S ha a föld a hálátlan megtagadja:

Az ég, majd az igazságos, megadja,

S bár az erény szenved nyomás alatt,

Mig védék, hiszág rószák közt halad:

Remél a jó a igaz diadalában,

Mint éjre a természet lejnálában.

S a lélek, mely igy gondolkozik s remél,

Igy érez és hisz... hát csak a testben él?

Nincs más ronleltetés, mint anyészet, Együtt a testtel, a mely semmivő lett? Az a tudás, erő és akarat.

Az alkoholismus.

Az összes szeszcses italokban az alkohol tartalom az, mely annak részegítő hatását előidézi. Csukortartalmu növényi anyagok orjedésben által jön létre. Élénkitő hatást fejt ki az embori szervezetre. Ezután hűdési effoktus következik. Ártalmas hatás a szeszcses italok koncentrációjától, az illető korától, testi szervezetétől és a bohatás tartalmától függ. Minél koncentráltabb az ital, annál ártalmasabb, tehát a sör ártalmatlanabb mint a palinka. Franciaországban az abszint ivás nagyon elterjedt, míg Angolországban és Amerikában különösen az alsóbb népcsoztály netheren részegedik meg, a keleti népek az idig gyengítő és az egészséget alá ásó opium és haris élvezetének adják oda magukat, a melyeket növényi alakban élveznek, elszívnak vagy megisznak, vagy meg esznek és melyek caudálatos phantázikus álmokat varázsolnak eléjük.

Az alkohol soráról az embri szervezetben még nagyon eltérők a nézetek. Tény az, hogy kis adagban kezdetben élénkitőleg hat az idigrendszere az agy működését az izom munkát a szív működését fokozza, míg ezen szervek általános hűdése vagy elpetyhűdése lép fel. Nagy adagoknál ezen hűdési állapot azonnal lép fel. Liebig azon nézete. hogy az alkohol a vérben és az szövetekben szénesavvá és vízzé oldg és igy más az embri háztartására szűkegült anyagokat meg óv az elégtől még bizonyításra azorul. A tapasztalat ugyan bizonyítja, hogy sok részeges kezdetben virágzó arcszínű bir, míg étvágya rendben van, de ha ez enged, gyors elerőtlenedés lép fel. Az alkohol bő külső használatu is ártalmas. Egy esetben egy hölgy csak kölni viz használatától végre rezgőriben (delirium tremens) halt meg. Kis gyermekeknel már egy vagy két évé kanál 60% alkohol mérgeztet és halált hoz létre, tehát különösen a munkás osztályban divó szokás, hogy az anyák gyermekeiknek palinkát adnak alátöszertül határozottan bünsé cselokemény. Az alkohol mérgezés, a mely asjnus a napszerűbb valamennyi mérgezés között és részesség elnevezés alatt általános ismert állapot következő j-ilegesebb tüneteket mutat fel. Először az izgalom állapota lép fel, jel-

legezetetik a felmagasalt kedély állapot, a megkönyebbített eszmekeapcsolás és a testi erő növekedésének érzete által, minden virágos színben tűnik fel előtte, az ég nem elég magas, egy kitűzött onl nincs messze, a képzelet élénken működik, a részeg ember szívetné a világot magához ölelni, kedve mindig élénkebb és boldogabb lesz, beszéde mindig korlátlanabb, s szenvedélyek: szerelem, harag, gyűlölet féktelenül élénk változásban lépnek fel, és a részeg ember gyakran bepillantást enged eszlemi életének legelrejtettebb zugába is. Hirtelen azonban meg szűnik az élénkség, a részeg ember öszszeszik, mely halgatásba merül a mig egy mély álom lép: fel a hűdési stádium. Ha kezdetben izom ereje annyira fokozott, hogy erejét élő vagy életelen környezetön akarná demonstrálni, most a hűdési stádiumban teljesen elnyugodt, ha nyelve kezdetben folyton perreg, most lassankint beszéde bizonytalan lesz, mig teljesen megzstnik. Kialátsók, rázások, hideg vízrel való leöntés által alig rászható fel aluszókony állapotából, ha felébred csak nehezen vagy épen nem képes a történetekre emlékezni. Űres a feje, a tests nehézs, fáradt, kimerült, szóval az általános mérgezés tünetei lépnek fel.

Az érzék szervek sem maradnak meg kímélve. Sükettség, vakság, néha látási gyengeség, bőrsértesülés, földalati hűdésök igen gyakori következményei az alkohollal való visszaéléseknek. Elmo gyógyászok által buskomorás, vallási öngyűs, lűdészi mania a teljes butaság elmltetnek a chronikus alkoholismus folyamánai gyanyáknak. Testi és szellemi képessége is folyvást csökken. A tudat, hogy saját és családjának boldogságt tűnkre tejté sokakat az öngyilkosságba kerget. Eokról fokra slyednek, csak vágyaik kielégítésére gondolnak, még a jobb családokból valók sem gyűszelikk a szűkegült érzék koldulás által meg szereszi, mások pénzakkal szerzik maguknak. Némelelyiknél rohamok állanak be, melyben a legerősebb palinka uneket addig öntik magukba, mig eszméletlenül esnek öszze.

Asután ismét utálatot éresnek az ivás iránt, mig nem sokára újra áldozatul esnek önünia vágyaiknak. Ha hirtelen vonják meg tőlük, akkor egy állapot löphet fel, melyet rezgőriben, delirium tremensnek neveznek. Az illető fölig eszméletlen állapotban fekszik, borzasztó látományok gyűstrik, agereket, patkányokat, ligyókat lát. Néha kedélyes állapot lép fel, igy egy tödgyuladásban megbotogedett folyton nevetett és azt mondta

Ö és én.

A tulajdonképeni indok elbaltatásával fellezött minden ellenvetésám, minden labozdelési igyekezetem kárba veszett. A lap egy szép este nap, illetve holdvilágot látott.

Adót, kind lejárt váltóval jelentkeznek, berugott főjót, kinok nem c-óktól asikrázik a szeme, nem ért oly kinos meglepetés, mint engem, hiszen családí tekintetekből most már nekem is ironok kell.

18 éves koromig sok szerelmes verset írtam; nem emlékezem mennyit írtam, csak azt tudom, hogy annyira kínos, fáradságos munka volt a melyre most nem vállalkozám. Egyébb iralmi leost munkám nincs ha csak olyanoknak nem tekintem azon kültő leveleket, melyeket szabópszem fogytam magas lendülettel, panaszos hangon azon reményben intéstem az illetékes forumhoz, hogy ha néhós helyeszetből kisegíteni kegyes leend, az azon folyvást megújuló ígért írtökké élni fog. Más egyebet sushasem írtam, s most mégie ironok kell, akár tudok, akár nem.

A vőlegény nem lakik ottan, de valószínű már elment, egy faluba lakik velem, a hol nagybirtoka van.

Elhatároztuk, hogy másnap megnézzük, a Flóra esküvőjét Szolnokon.

Eközben megérkeztünk Szolnokra. A szomszéd első osztályu kupéból magas székre ugrott ki, körül nézett, hordár után kiabált, ekkor Siményfalvy megragadta karomat, nézd a vőlegényt s nézd szolt egy pontra szegzeve tekintését, ez ott Flóra a szép a Telekdy Flóra. Lougrott alig tudtam addig tartani, mig a vőlegény elhaladt előtte s ekkor nyílesen szaladt, nem tekintve, a perron kíváncsi publikumát Flórához, mig a vőlegény kimért lépésekkel közeledett, az alatt ő ott volt mellette. Leirhatatlan volt a leány öröme, arca híven visszatükzötte boldogságát.

Oda simult a főrléhez a addig mig a vőlegény oda ért volna siettek a kocsihoz nagy bámulatára a közönségnek, kik öszszesugtak annak láttán, hogy a szép Telekdy

Flóra idegen ural il kocsiha, holott az ő vőlegénye is ott van.

A szép asszonyok kérdőleg néztek a beszélőre s hát aztán türi ki ajkukon a szó, mi lett az esküvővel megtartották? elmaradt?

Pali felállott, megnézte az óráját, az esküvőről majd legközelebb, megbocsátának öngyűsággáék de hivatalos vagyok s ott kell megjelenem.

Holnap majd folytatom. Pali távozott s a kapitány nem kaczagott mostan de szép bajnusa alatt mérgesen dörmögte: kifignázott a feckő, egészen neveltségosné tett. Csak legalább bevégezte volna, hogy nehogy holnap ismét ujra kezdje.

De persze mostan a szerkesztőné zaurjára kell sietnie s onnan dehogy is mindradna el.

A-revoir!

hogy soha olyan jól nem érezte magát, mint most, csak a patkányok adnak neki sok dolgot, De elég e rémképekből. A legborzasztóbb a dolgokban az, hogy az apák bünei az utódokon büntetnek meg. A gyermekek a degeneráció bizony jeleit mutatják, mindenféle idegbajokkal testileg és szellemileg vissza maradnak, epilepsia és hülyeség gyakoriak.

Tamás Béla halála.

Folyd hó 9-án délután megrondító hír járta be az egész várost Tamás Béla városi pénztárnok, a ki napokban az előtt nyomtalanul eltűnt, a csikszeredai fűrdőn véget vetett életének. Hogy mily népszerű alak volt a mily közkedveltségnek örvendett, bizonyítja az a fényes jelenés, hogy társadalmunk minden osztálya, sőt még a vidék is nagy tömegben vett részt gyászos totemésén. A halotti induló fájjalmas akkordjai közepette viték ki hullt tetemét a temetőbe, a hol az egyházi funkció megtörténte után ifj. Botár Béla a következő megható beszédet mondotta:

„Midőn a nepkeletti búcsók évezredek emlékeit tűnőplők, még mosolygó arccal közöttünk valát; ma ott fekszel a halvány toritőn. Önzetlenségben, becsületességben megödzött jó barát, a pár srocsokát emlékeztetőnek ezentelem, jól esik annál időzni, hisz a baráti viszonynál mindenha meghusitát a lánglelkű költő szavait:

Mig szerencsés állapotban

Élez barátait számosak,

Kik ha sorod roszra fordul

Oszlottak a magad maradz.

Ha Fortuna istenasszony földi létünknek kedvezett, ha öröm virágok fakasztott lelkeinkben te mindig voltok valát, ha a fekete fátum esőt felbört borított ifjú egükre, vallak híven osztóztál. Ha vizsgáljuk a győzerekében letűnt időt, egy tíz évünk minden idegeztala a vig órák édes emléke után, tör van lelkeinkben gyászos elmulásod szűlte égő fájdalom türe.

Kötülünk elavozott, de szellemekkel folyton közöttünk elő beadlat, e szerény sorokba kázom bele hű barátid „Isten hozzád!”

Hó fűtrijeivel alig merült el a küldemlt év, alig tűndöklött felönk az újonk reggele, te nyomtalanul itt legyál a hallgató természet őön, kinek te kevese gyermeke valát, elvégezted életed, ott vágytál meg:

Egy darabig tündöttem szörnyű helyzetem felett, s még most is azon tüprengétek, ha egy mentő gondolat meg nem villan agyamban. Ezombé jutott, hogy egyik nagy műrőnk mieltől munkálodogott volna egyesjeit erős szeszecnikalok és izgató szerek élvezete által hozta gyoramból működésbe, így szűlettek halhatatlan eszméi, így lett ragyogó fantáziája.

En is határoztam. Irti fogok te hát, irtit irtit akarok és a mi a képeségből hiányzik azt állal potolom, a mennyivel többet ulok ebből, mint a mivel keveseb van abból, s így lessek nekem is halhatatlan eszmém, less ragyogó fantáziám.

Egy üveg konyak, két thea félig rummal, két csésze fekete, tinta toll és papírosal megarkott asztal mellő ültem, s oly nagy bizalommal, hogy már képeletem a nagy emberekhez méltó egykedvűséggel fogadtam pártalán sikeres miatti tömeges gratulációkat

Leültem — mondom — s két-három pohár konyakkal a halhatatlan eszmék után üzentem. Vártam, nem jöttek. Ismét utónok

halni, hol körülöttem az érielő nyár szép emlékeinek sírdombjai emelkedének.

Hányszor szemlélők a leáldozó napot, hányszor hallgatók a hatatérő gulya kolompját, s gondoltuk-e akkor, hogy midőn a ridég tél cezururája bilincso be veri a putak nyelvet, midőn szemfedőt borit a leomlott lombokra, te is porba omlaszsz, nagy szived verésére rá nehezedik a kimél-űlen halál cezururája.

Ki voltál te? Önzetlen ember telve lángoló idealizmussal, egyszerűség, de lelki nagyság, az omborszeretőknek, a humanizmusnak kipindhatatlan forrása csöreglezett lelkeidben. Szerető gyermekek minta képe, háladatos rokon.

Egyéniséggedben dönthetetlen ozipokint áll a jellemzilaróság, a férfi egyeneség, Tízged szeretett a gyermek, becsillt a törő, tisztelt az agy, népszerűség felkellette polgártársaid odaadó ragunkodásait!

Oh bocásas meg, többé nem kélelteltek sirágyadba, midőn az örök éjszakába, az új élet bölcsőjébe te száll por hüvelyod, nagy szíved; egy fogad lmat tesszük, naponkint óránkint, meggyújtjuk lelkeinkben az emlékezés mécsvilágát és eszedünk, hogy ir galumazon ucsed a könyörületesség Istené!

Földi pályát végzett vándor Isten valod! Lelkünk jó barátja Tamás Béla jó éjszakát!

Korcsolya-estély.

A Korcsolya-egylet sikerült estélye a a tegnap előtt zajlott le, fényben, pompában méltán sorakozik a többiek közé. Városunk szép asszonyai, leánykái mind ott valának, az arany ifjuság vidám kedélyvel, derős hangulatban osant tova a „Kossuth” szálloda partytermének padlőin. Carneval herczeg első bevonulása a műmóros szivekben kiváló fogadtatásra talált, mert a hajnali órákban is ropogós esúrdásoktól viszhungzott a terem.

Az estélyen részt vettek a következő asszonyok: Perjessy Mihályné, Pap Domokosné, Kornhaber Adolfiné, Nagy Sándorné, Almásy Zsigmondné, Antalfy Gáborné, Nagy Bérniné, Simon Jenőné, Szultán Gergelyné, Jersák Jánosné, Merza Rezsóné, Aczél Ödöné, Mednyánszky Lajonáné, Nagy Ferenczné. Ujfalusiné.

Leányok: Bogády Etuska, Pap Mariska, Nagy Irénke, Nagy Mariska, Jersák Ida, Ujfalusi Rózsiáné, Mányai Berna, Szultán Rózsika, Szultán Zelma, Simon Irén, Nagy Anna.

küldöttem ismét nem jöttek. Megittam az egyik csésze theát, jöjjön hát a ragyogó fantázia! Vártam az mégsem jött. A mint így tovább e tovább üzengettem fejem zugenkedett, mintha a muzsák szörnyűhőgisait halottam volna, arezom kigyult, mintha a közelődő ragyogó fantázia küldött volna előre fényből, Tollat ragadtam, irtit és ismét ni kezdettem.

Hogy ezután reggelig mi történt velem nem tudom. Ekkor felhívtam azomimnet hát ágyban lekezem, fejem betörve, fejta hidegviszes borogatás; ágyam mellett édes anyám szomorú aggdó arccal áll. Szobámban szörnyű rendtelenség uralkodik, a pallónál a pa, tükör, csészék darabok hevernek a valódi szilengen pengőjtű tiszt kiurdom két darabban. Az asztal alatt egy összegyűrt papirdarabon akad meg a szemem, s fejemben valami homályos sejtélem kezd dörögni. Ágyamhoz kértem a papirdarabot, s kibontva olvastam, miút következik:

Ő volt a falu legezobbb kis leánya. Muzsa nem csakolj hozlokou, tudod, hogy a

Előfizetési felhívás.

Székelő fajunk érdekeinek lankadatlán védelmét tűztük ki zászlóinkra, midőn e lap hasábjait a közönség elé bocsátani elhatároztuk. Különösen zilált közgazdasági viszonyaink képezik ama tét, melyen erőnkkel hathatósan kifejtteni iparkodunk. Önzetlen munkásságot óhajtunk kifejtteni oly alapon, mely mostoha nép életünkkel ezsmék lathá vesztése által cirágyából teszi s a magyar állameszmr diadlura vezetésében részt kövrtel magának.

Kulturális célok, a humaniztika szintén lelkesítettek, szép irodalmi tevékenységünk pedig mindenha oda irányul, hogy a szépet a nemessel harmoniába hozzuk s a lelkeket műveljük s a szépzérzésnek élvezetét nyujtsunk.

Ándö mindezeknek férfiasan, áldást-hozván csak úgy felelhetünk meg, ha a nagy közönség anyagji támogatását minél nagyobb körben megnyerjük.

Éppen ezért kérjük a nagy közönséget lapunkra minél tömegesebben előfizetni.

Lapunk előfizetési ára a következő:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

„A CSIKSZEREDA”

szerkesztőség és kiadóhivatala.

A könyv.

A könyv az egyetlen lelketlen dolog, a melynek lelke van s ez a lélek szól minden emberi lélekhez.

„A kikönyveted, mindent ad”, — mondja Diderő. „Hölgyének csak virágot, vagy könyvet nyujthat az igaz lovag”, — önkli Sully Prudhomme. „Tanítad meg gyermekeidet jókor, hogy mindenek felett megbecsülje a könyvet”, — tanítja D'Alembert. — S csakugyan, csak a könyv az, a mely minden rendtli s minden koru embernek gyönyörűséget szerez. A gyermek képeskönyvétől elkezdve, a legelvonatb tudományos munkáig, az emberi gondolkozás minden fejlődészakába s minden típusába beléilleszkedik a könyv, ez a némaságban élesen szóló jóbarát, a kinek mindenki számára van non-

e-ököt nem szeretem, különben is valóságú akarok irtit, hogyj magamra! Szép; igen szép volt u m mondom meg, hogy milyen, mert élek, hogy rá ismertek.

En voltam a falu legboldogabb legőnye, kik szemében láttam boldogságomat, mosolygás az én örömeim . . . bánata az én fájdalom volt. . . .

Ő volt a falu legezobbb legőnye . . .

Egy darabig nézte . . . . . tovább nem nézette: . . . ő lát a falu leg boldogabb legőnye . . . En voltam . . . te vagy ő lez . . .

Alt nyomorult . . . . . miért vagy s legezobbb . . . . . most én volnék a legboldogabb . . . . . Megálj! . . . . . Gündör fűrdő fáj. . . . . Lévegöm . . . . . szép birna bejuszad . . . . . ellenállhatatlan szemem . . . . . porba hull . . . . . Sírunk majl . . . . . sírjaink . . . . .

Hát a kardom?
Szemem az irtes konyakos üvegbe esett s megértetlen mindent. D. B.

dani valója, a ki mindenkit tud tanítani, gondolkozóba ejteni, szórakoztatni. A biblia-tól kezdve a lexikonig az emberi tudának, törekvésnek és gondolati irányoknak minden kincse a könyvben van lerakva, az öt kraj-czáros csizóna kalendáriumtól elkezdve a legdrágább aranyvágású, szattyán bőrkötésűes főtőlalbumig minden könyvnek az a hivatása, hogy a tudást szaporítsa, az emberiséget előre vigye.

Nem hihető, hogy volna művelt ember a világon, a ki valaha gondolkozóba nem esett volna azon, hogy milyen óriási jelentősége van a könyvnek. Csakhogy a legtöbb ember úgy gondolkozik erről a témáról, mint a hogy igen sok férfi szerelmül. Minden hosszabb fontolgatás és töprekedés nélkül, nagy hamarossággal beleszeret valkibe. De ha arról van szó, hogy azt a valakit feleségül vegye, akkor mindjárt nagyon gondolkozóba esik. S rendszeren — más választ. Így vagyunk a könyvvel is. Habozás nélkül, erős meggyőződéssel jelentjük ki, hogy a könyv a leghasznosabb és legokosabb ajándék a világon. Hanem aztán, mikor meg kellene vennünk a könyvet, akkor rendszeren mást veszünk. Természetesen olcsóink teljen épségben tartása mellett.

Magyarországot szeretjük már a kulturális államok közé sorolni; de a mi a kulturális államnak egyik fő ismertető jele: a könyvnek nemcsak elméletben való szeretete, hanem a könyv megszerzése is: ezt az ismertető jelet ugyan nagyon kell meg keresni a mi édes hazánkban, hogy ráakadjunk. Az igazi kulturális államokban megvan a könyvnek ez a nagy középosztálya: a nemzet zöme, tagjainak túlnyomó része, a kik mind megszerzik magunknak az elmaradhatatlan házi könyvtárt, a kik jövedelmük egy részét állandóan jó könyvekre költik. Nálunk a könyv csak ajándékképpen szerepel a ennek is vajmi ritkán. Szívesebben költjük a pénztiket csecsebecserekre, pedig a könyvvel értékeesebb és olcsóbb ajándékot nem találhatunk.

A magyar könyvtudók tiszteletreméltó kitartással és áldozatkészséggel küzdenek a magyar közönség közbene ellen. Adja Isten, hogy kitartásukat végre siker koronázza.

H I R E K.

Kereskedő ifjak estéje. Mint jeleztük a kereskedő ifjak főnökeik védnöksége alatt szombaton tartják meg estélyüket. A meghívók már szétküldtek. A humánus cél érdekében felhívjuk ez uton is a közönség figyelmét.

Fülér-estély. A helybeli iparos ifjusági önképzőkör második fülér-estélyt vasárnap tartja a „Kosuth” Szállóba nagy termében.

Pannas. Alig két hete nyílt meg városunkban sok vajadás után a különlegességi trafik, már is vannak mizériái. Nevezetesen az ember soha sem kapja azt a dohányt vagy cigarettát, a mire szüksége lenne. A trafikos azonban értelmes. Ha pl. valaki elküldi maga helyett mást világos horozó govináért, biztos lehet benne hogy a gyilkos barnát adják helyette s ha felbonthatatlan visszaküldi, az sincs a visszatételről. Ennek ugyan megvan a trafikosa névo az az előnye, hogy a kedvőbb kedvelt gyártmányokhoz is tud adni, viszont azonban nekünk fogyasztó közbüségnek is aanyit szavunk van hozzá, hogy pénzünkért először adják azt a mit kérünk, másodszor pedig kapjunk azt a mire szükségünk van külön-

ben semmivel sem vagyunk tovább, mint a hol eddig voltunk.

Egy levél. A napokban egyik vármegyénkbeli asszonyhoz „Sipulusz” a következő levelet írta: „Kedves...! Én az egéss modern francia irodalmat ósmerem, de olyan jókult dísznőásgokat még nem pipáltam, mint a minöket Te küldtél. Különbösen a szalonna araszt zajos tapokat, de a többi is első rendű. M. Á. nál együtt zajos öljeneket rüpitettünk a székely tündér föld, a ki a szüküllöködö képvivölöket ily dusan táplálja. Fogadd stb. stb Sipulusz”. Rézünkröl ehaz mindössze annyit megjegyzök füzünk, hogy az ilyenül „dísznőásgok” megbirálásához mi is kiváló szakértelemmel birunk, és ha az illetöl urad minket is szerencsétlenné ilyemivel a hirlapi nyrgtázáson kívül hajlandök vagyunk lapunkból állandóan küllön uyomatott diszpéldányt küldeni.

Zártköröl tánc-estély. A csikszaplocznai ifjuság a templom javára folyó 1903. január hó 17-én (szombaton) a leányiskolában zártköröl tánc-estélyt rendez. Kezdeté este 7 órákor. Belépti-díj családtöl 2 korona. Személytöl 80 fillér.

Iparos ifjusági önképzőköri gyűlés. A csikszeredai iparos ifjusági önképzőkör 11-ik évi rendes közgyűlést 1903. január hó 25-ön (vasárnap) d. n. 3 órákor kezdődölög a kör helyiségében fogja megtartani, a következö tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitö. 2. Titkárí jelentés a kör 1902. évi müködéséről. 3. Számadás vizsgálö bizottság jelentése. 4. Költségvetés megállapítása. 5. Tiszteletbeli tagok, tisztviselök és választmányi tagok válasza. 6. Az alapszabályok keretén belöl esö indítványok tárgyalása. A csikszeredai iparos ifjusági önképzőkör választmányja nevében Csikszeredán, 1903. január hó 6-án tartott üléséböl. Jakab József elnök. Kövér Sándor titkár.

Utcai események. Hol városunkban az utcai élet mozgalmá kulminál van egy kurta kocsmá, táblájáról egy nagyon szép név öllik a járökelöl szemébe, ámde igen gyakran nem érdemli meg, hogy egy magasoson hírnevöl egyéniség palladiuma alatt duhajködö, tozódö csapatok vad orgiák közepette fogyaszták a megesemissülös föld vesetöl pálinkát. Az elmrult esték egyikén valami virtuos gyermeközök mérögetöl össze öleltek, a bizonyították ki a legény a csárdában. Perze az ily rögtönzött jelenetek, melyek igen gyakoriak, öllikeltik az utcai nép kíváncsiságát és rövid idő alatt nagy tömeget toboroznak össze, a melyből aztán a véres vállalkozás mentöl szerepre vajmi keveson vállalkoznak s a vége mindög az, hogy egyik fél felöltre varve marad a küzdö téron. Az említett estén is mind ezek meg történtek. Nálunk divatos szokás szerint a rendör őrszem, a ki nappal ott bugyoskodik, késött az éji homályban és a tömeg szorgos öhája sehogy sem teljesülhetöl, mert a lüfölelet a hatóság közeg sehogy sem teljesülhetöl. Mindezekre felhívjuk rendörösgünk figyelmét. Tudjuk hogy agilis rendör kapitányunk van és ez azt hitet, örsötöl meg bennünk, oda fog hatni, hogy egy őrszem nevezött helyen vigyázatot tartson éj idejön is a közbiztonság megövására.

Megdráglut zóna. Január elejétöl kezdve az államasutak tarifája megdráglut. Elöször is megdráglut az első szakasz. A személyvonattól az első osztályu jegy ára 1.60,

a második osztályu 1.—, a harmadik osztályu 60 fill., a gyorsvonaton az első osztály 1.80, a második osztály 1.20, a harmadik osztály 70 fillérbe kerül. A tulajdonképpeni jelentös drágítás azonban abban van, hogy az utolsó XIV. zónán tul még két zónát, XV. és XVI. zónát is csináltak s az ezekre való menetdíjat jelentékenyen az eddigi fölö emelték. Az új 15-ik zóna 801 kilométeröl 400 kilométerig, a 16-ik zóna pedig 401 kilométeröl bármely távolságra szöl. Az árak dolgában személy- és gyorsvonatoknál egyaránt a 15. és 16. zóna az első kocsiosztályban 3—3 koronával, a második osztályban 2—2 koronával és a harmadik osztályban 1—1 koronával drágul. Ezenfölöz a személyvonaton a 15. zóna árai 21, 14 és 9 korona, a gyorsvonaton 27, 18, és 10 korona, a 16 zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 K. a gyorsvonat 30, 20 és 12 K. A drágítást a kereskedelmi miniszter bizonyos ölnyökkel igyekszik enyhíteni. Viszszadta az utazás megzakathatóságának jogát. Az utas utazását eszenten az I—XV. vonalszakaszú jeggyel ismét megzakathatja egyszer a utját az nap, vagy más nap folytathatja tovább. A menet-térti jeggyel szintén meg lehet az utat egyszer szakítani, de már komplikáltabb módon. Az ilyen jeggyel bíró utasnak az ut megszakítását már a vonaton be kell jelentenie a kasszánál, aki igazolványt ad neki. Ezt az igazolványt a vonaton alá kell írnia a leszállókor az állomásfőnöknek bemutatnia. Kedvemény less az is, hogy a XVI. vonalszakaszú jeggyel az államasutak egyik a vonaláról a másik vonalára is áttázhathat meg az esetben is, ha a közbeesö utat más vasut vonalán tette meg.

Szeaszfözöl tanfolyam szeszgyár vesetök részére. A kassai m. kir. gazd. tanintézetben tíshétre terjedö szeszfözöl tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1903-ik évi február hó 1-én veszi kezdetét és április 15-ig tart. A tanfolyam öszefözölke gazdasági szeszgyárak részére szeszfözöket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. E tanfolyamra felvétetnek azok, a kik a magyar nyelvben jártasak: írni, olvasni és számolni tudnak és felötölö vizsgálva igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellö jártasággal bírnak. Rézvethetnek tovább a tanfolyamou; s m. kir. gazdasági akadémiá, a m. kir. gazdasági tanintézetek végzött hallgatói és a m. kir. földmérés-iskolák végzett tanulói. A tanfolyamra legföljebb 15 (tizenöt) jelentkeöz vehetöl fel; ölnyöben rézessülnek azok, a kik gépkezelöl szakvizagát is tettek. A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek; kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéböl és szeszadottörvényről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenörzésében aztlkezes vizaglati módszerek elajáttatása végett a laboratorium munkálataokban résztvenni. A tanfolyam befejezésével a résztvevök a gyakorlati és elméleti vizagát tesznek, a melynek eredményéről bizonyítványt nyernek. Tandíj 44 (negyvennégy) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. A jelentkeöz elölemezölök és lakánkröl saját maguk tartoznak gondoskodni. Szöbölö vagy írásbeli jelentkezéseket 1903. évi január hó 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága, a hol egyuttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

As ebéd előtti örszés ártalmas. Igen rossz szokás ez a németországböl ide plántált és mindjebbán lábörakapó szokás, hogy rövidöl ebéd előtti korcsmába mennek az

emberek egy pohár sörre, melyből aztán rendszeren kottá-három is lesz. A röviddel ebből előtt bekebelezett sűrűk káros hatással vannak már azért is, mert elnyomják az étvágyát. De még nagyobb az a kár, amelyet az által okoz a sőr, hogy a gyomor emésztő nedvét a maga számára felhasználja. A gyomor emésztő nedve ezen, csak igen kis mértékben tápláló itál megemésztésre használódik el és mikor azután ebédnél szükség volna rá, nincsen meg a kellő mennyiségben és minőségben. A gyomor mirigyei már ki vannak merítve és nem képesek annyi s oly erős emésztő nedvet produkálni, a mennyi és a milyen szükséges volna az ebédnél elfogyasztott a sörrel jóval táplálóbb ételek megemésztésére. Az emésztés tehát tökéletlen lesz a ennek következtében hiányos is lesz a táplálkozás. A szervezetleges ebédeltől szűrők a táplálék hiányos megemésztődése következtében lesoványodnak, bigyadnak, szápadnak, munkára képtelenné lesznek, sőt ellentálló képességük is esőkken a betegségekkel szemben.

Az ezet mint soványítóeszer. Az ezet mint soványítóeszer már régóta szerepet játszik a népnél. Azelőtt nagyon el volt terjedve ez a soványítóeszer, ma már csak elvétve használják a fiatal leányok, kik karcu termot után állítanak. Az ezetnek tényleg van soványító hatása, de bőven ehi vele nem ajánlatos, mert erős savanyu hatásánál fogva nemcsak a szervezet zsíradékát bontja föl, hanem anna szöveteket is megtámadja, melyekre a szervezetnek szüksége van. Az ezet soványító hatását úgy fejt ki, hogy megrontja az emésztést, ennek következtében rohamos lesoványodás jön létre, de az így lesoványított szervezet aztán el is veszti ellenálló képességét a különféle fertőző betegségekkel szemben. Az ezet bőséges bekebelezése által lesoványított organizmus fogékony a tuberkulózis s más veszelyes betegségek iránt. Már akkor inkább maradjon meg az ember a zsírja mellett, ha kissé kénytelen is a zizelése.

Romlott ital berek javítása. Vegyünk annyi tele pohár buzát, a hány hektoliter romlott bor van, pörköljük meg a buzát barnára, erősebben mint a kávét, a s mint elvezzszük a tűzről, üntetük gyorsan egy előre elkészített hosszukás zacskóba. A zacskót aztán a hordó száján keresztül a hordóba dugjuk, felül egy zsinaggal a dugaszt hoz erősítjük s meghengergatjuk a hordót, hogy a bor benne mozogva jőjön, aztán pedig nyugodtan állni hagyjuk. Két óra múlva kihúzzuk a zacskót a tapasztalati fogjuk, hogy a romlott itat a pörkölt gaboná votta magába, a borban pedig semmi nyoma nem lesz. Ez eljárás után tanácsos a bort lefejtani. Az egész olyan egyszerű és olcsó, hogy bárki megpróbálhatja.

A szobánvényekről. A szobánbentenyestett növények nemcsak díszítőül szolgálhatnak és a szobát kedélyesebbé teszik, hanem az egészségére is jó befolyást gyakorolnak. Pontos kiszámítás után bebizonyult, hogy egy közép nagyságú levele naponta 1-2 gramm vizet kiléhel, tehát az egész növényre számíthatunk körülbelül 50 grammot. Már pedig éppen a levegő nedves volta teszi oly kellemséssé az erdei tartózkodást. A nagy városokban is azért igyekeznek most fákat ültetni az utcákon és minél több növényt az udvarnokon elhelyezni. Az ablakon befűtendő levegő rendszeren nagyon száraz s hogy ezt megjavítsuk, levéldeus növényeket, pl. pálmákat, aspidistákat, philodendron, dracénákat stb. kellene tartani. Nemcsak a levelekből, de a cserép nedves földjéből is terjednek vizgőzök: a napvilágnak kitett növények még sok ölelyt is bocsátanak ki és így igen jó hatással vannak a lakók egészségére.

Van szorencsóm a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a Kosuth Lajos utcában, Szopos Béti házában levő minden igényeket kielégítőleg berendezett

Nyerges és kárpitós üzletemre

Üzletemben minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel elvállalom és azt csinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközöm. Raktáron tartok mindenféle ruganyos divánokat, mélyen leszállított árában, úgy, hogy itt mindenki beszerzési céljaitól ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban. Továbbá kész kocsik is raktárom vannak.

Végül a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy kocsik, valamint minden a szakba vágó munkák javítását elvállalom.

Magamat a n. é. közönség jóindulatai pártfogásába ajánlom, maradám

Kiváló tisztelettel

Bájer Ferenc, nyerges és kárpitós,
Csikszereda Kosuth Lajos-utcában.

T. ájér Ferencz urnak Csikszereda. A mi az Üntöl vásárolt kocsit illeti, arról ezúttal adok véleményyt és pedig olyat, a mely örökly hazai iparunknak való: n dicőségére váltik. Mindössze néhány hely, hogy Üntöl a kocsit megvettem, de e néhány het alatt oly erős és mondhatni kritikus ezenzárának volt kitéve a mely azonos egy egész évi folytonos használattal, mert ezen néhány het alatt számtalan rozsz, de nagyon rozsz, rügös, küves erdei és mezsei utat beszelvargoltam és a kocsinak mondhatni semmi sérülése nem történt, pedig, ha történt volna, sem lenne esoda. — Továbbá eltekintve a kocsit ezen jó tulajdonságaitól, észleltem és helyes beosztástól; mondhatom, hogy csinos néve is megállja a helyét, mert eddig még minden szakember elismeréssel volt a stólit és csinos munka iránt, mely egy a ves, mint a fa és nyerges munkát illeti. Tisztelettel sódrógi Áron.

T. ájér Ferencz urnak Csikszereda n Tisztelettel értesítem, hogy az Ön által készített Ezterházy hajtokocsi nagy csinos, mint jószág tekintetében teljesen kifogástalan. Ugy-zintén a kocsifűléllal és számfajával teljesen meg vagyok elégedve. Minélgyva munkáit bárkinek ajánlhatom:

Bartalis Ágost, Iúszolagabiró.

Figyelemre méltó!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses bizalmához fordulni mostan is ép úgy mind az előt és kérve becses pártfogásukkal megtisztelni.

Üzletemben minden árut a legelső kézhől szerzek be és így mindig a legújabb és legjobb árut árúitok azzal az elvel, hogy „keves haszon, nagy forgalom” élénkíti az üzletet.

Becsés pártfogásukat kérve, maradok

alázatos tisztelettel

Székelyhidv Sándor,
női- és férfi divat-üzlete, Csikszereda.

(Üzletem a Hutter szállóval szemben).

FILÓ KÁROLY

utóda, Nagy Vilma.

temetkezési intézete Csikszeredában.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, mindennemű és fajta fa- és ércz utazatu koporsóit, légmentes és elzárható

ÉRCZ KOPORSÓIT.

Nagy választék sirkoszorukban és szallagokban, szával mindeneműt cikkekben, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a legelső gyárakkal léptem összeköttetésbe, azon helyrebe vagyok, hogy a legjutányosabb árakban képes vagyok mindenlelt számítani, úgy hogy a versenyképesség felülmúlhatatlan, mivel üzletem saját láni amban van, sem belüli bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, saját magam szolgálók ki vevőimnek, saját gyázkocsim van, melyet 50 korona vásárlásnál csak egy díjért bocsátok rendelkezésre.

Rovatoloztat, díszített is a legúj nyosokban számítom, egédko: m a hulló szükséges elhelyezésén is.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kész szolgál itál

Filó Károly, utóda Nagy Vilma.

+++++
Egy jó családból 2—3 gimnáziumot végzett fiu

tanulónak

felvétetik Veress Elek fűszerüzletébe Csikszerezében.

*****

REMINGTON

írógép

eladó Herczka Gyulánál,
Csikszerezében.

oooooooooooooooooooo

Csikmindszenta

egy szatócs-üzlet eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
Mester János kontinos, Csikszerezében.

HERCZKA GYULA

elektrotechnikai és műszaki üzlete Csikszerezében

Elvállal mindennemű e szakmába vágó munkákat, úgymint villanyvilágítási berendezést, telefon-hálózatot, acceylfőnyilágítást, saját és idegen készítményű fejlesztő készülékekkel, szivattyu és tüzi-feszkeendő felszerelések.

Allandó raktár mindennemű villany-felszerelési cikkekben, optikai és lát-szer felszerelések, grammophonok, kerékpárok és azok alkotrészei.

Saját modern felszerelt műszaki műhely, vasasztorga és egyéb szerszám-gépekkel, hol mindennemű javítások, úgymint nikke'e és és zománczozás stb. eszközöltetnek

Elismert levelekkel, úgymint ajánlatokkal készséggel szolgál

Herczka Gyula.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Bátor vagyok Csikszerezeda város és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy folyó évi január hó 12-én a Vár-utczában (a Takarékpénztárral szemben), a mai kornak megfelelő

lakatos üzletemet megnyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat: épület vasalás, rács és diszmunkák, vaskapuk, szivattyuskutak fölszerelése, továbbá mindennemű takaréktűzhelyek, czégtáblák domborított betűkkel, iparosok és kereskedők számára stb.

Egyedüli főterkövésem oda irányul, hogy minden rendű és rangu igényeket kielégítsek és nemcsak jó és izléses, de lehetőleg legolcsóbban számított munkákat becsássak a n. é. közönség rendelkezésére.

Mindennemű javításokat gyorsan, pontosan és a legolcsóbban eszközök.

Magamat

közönség becses pártfogásába ajánlv, maradtam teljes tisztelettel

Paal András. lakatos.

Kossuth szálloda.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli „Csillag“ szállodát kibéreltük, s azt kávéházzal kapcsolatban a mai kor igényeinek megfelelően ujonnan berendezve

Kossuth szálloda

név alatt tovább folytatjuk.

Bátorkodunk egyuttal megemlíteni, hogy banketek, thea, fillér, valamint más estélyek rendezését elvállaljuk, úgyszintén étkezést a legjobb magyar konyhával és legjobb erdélyi borokkal jutányosan számítva a lehető legpontosabb kiszolgálás mellett adunk. (Abonament is beleértve.)

Magunkat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlv, maradtunk

kiváló tisztelettel

A Kossuth szálloda

béglősége.

Szolid és szabott árak!

Merza Rezső

első temetkezési intézete Csikszerezében (főter)

Ajánlja előforduló halálesetek alkalmával dúsan berendezett rakatárú min-nemmi fa- és érezkoporsókban, nagy választék halotti felszerelésekben, koszorúk és koszoru szalagokban. Továbbá szobadisz, kapudisz és minden a szakmába vágó felszerelések, a legmagasabb igényeknek megfelelően újonnan berendezve.

Díszes halottas kocsit az általában rendezett temetésekhez díj nélkül adok használatra.

Előforduló esetek alkalmával intézetemet, a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlván, maradok tisztelettel

MERZA REZSŐ.

Legmésesen eltartható érezkoporsók.

Rakokorsók 2 koronától felfele.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Gyönös és Társa

könyvnyomdája, könyv-, papír-, rajz- és írószer-kereskedése Csikszerezében.
(A dohány nagybánya mellett).

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy újonnan berendezett üzletünk, mely a mai kor színvonalán álló és minden igényt teljesen kielégítő

könyvnyomda-, könyv-, papír-, rajz- és írószer-kereskedésünk

a legdivatosabb újdonságokkal van berendezve

Elvállalunk mindennemű nyomdai munkákat, u. m.: könyvek, füzetek, röpiratok, gyászjelentések, meghívók, eljegyzési- és esküvőkártyák, falragaszok, táncrendek, névjegyek, üzleti felhívások, hivatalos nyomtatványok stb. nyomtatását legjutányosabb áron, választás szerint jóminőségű papíron és izléses kivitelben.

A nyomdai dús berendezés, a legszebb alaku és legesimesab kiállítású betűk és a kellő szakértelem minden időben képessé tesznek, hogy meg a legkényesebb igényeknek is a lehető leggyorsabban megfeleljünk.

A használatban levő iskolai füzetek, irkák, író- és rajzszerek, a legjobb minőségű író- és rajzpapírok, kitűnő minőségű elegáns és divatos levélpapírok üzletünkben a legjutányosabb áron minden alkalommal kaphatók.

Magunkat nagyérdemű közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlván maradunk kiváló tisztelettel

Gyönös és Társa.